

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 13. SZÁM.

Ára: 30 fillér

1962. JÚNIUS 19.

Az ISZM nem zárul le a vizsgaidőszakkal

A Közgazdász előző számában cikk jelent meg az Ifjúság a szocializmusért mozgalom vállalásainak évközi ellenőrzéséről. A riportert egy „pozitív” és egy „negatív” példáról számol be, amely úgy gondolom, valóban helyesen, őszintén tükrözi egyetemünkön az e téren kialakult helyzetet. A II. évf. ipari KISZ-csoportvezetőhöz hasonló KISZ-funkcionáriusok, akik kényelmességből, esetleg megalkuvásból „nem éppen ideális módon kísérik figyelemmel az ISZM-munkát” és tegyük hozzá, valószínűleg a szükségesnél kevesebbet is tesznek érte, akadnak többen is. Természetesen igaz, hogy a KISZ-csoportvezető nem teljesítheti a csoport tagjai helyett a vállalásokat, azonban feladata, hogy év közben egy kicsit a közösség „élő lelkiismerete” legyen és támaszkodva a többiekre, figyelmeztesse, bírálja, segítse társait. Hogy ez nem lehetetlen, és egyre inkább magától értetődővé válik egyetemünkön is, azt a III. évf. belker szakos KISZ-csoportvezetőn kívül még sok más példával lehetne igazolni. Fejlődésünk során el kell érünk azonban azt is, hogy a KISZ-csoport, mint kollektíva legyen az ISZM-vállalások ellenőrzésének, teljesítésének legfőbb biztosítéka. Igaz, hogy az ellenőrzés megjavításáért e tanévben már nem tehetünk sokat, korai lenne azonban még az e tanévi ISZM lezáródásáról is beszélni, hiszen a vállalások értékelésére csak össze kell sorolni.

Eddigi munkánk értékelése azt mutatja, hogy egyetemi szinten az előző évinél jobb eredményt értünk el a társadalmi-fizikai munka, a tanulmányi, a TDK-munka, az egyetemi belső kulturális rendezvények látogatottsága terén, megindítottuk a politikai olvasómozgalmat stb. Ezek a tények azonban még nem kevés hiányosságot is takarhatnak, és kétségtelenül sok olyan hallgató van, aki eddig keveset, sőt nagyon keveset tett vállalásaink teljesítéséért.

Az elmúlt hetekben ünnepélyes taggyűléseken adták át az alapszervi vezetőségek végzős negyedéves hallgatóink jelentős részének az ISZM második fokozatú jelvényét, értékelve ezzel nemcsak az e tanévben, hanem a négy esztendő alatt végzett munkájukat is. Kétségtelen, hogy e jelvénynek az egyetemen egyre nagyobb becsülete lesz, mert mindinkább jelképezi a közösség érdekében végzett munka elismerését, viselőjének azt a törekvést, hogy a közösséget tanév elején eddigi jó eredményeinek továbbfejlesztése, de a meglévő szocializmus, nemtörődömség felszámolása érdekében is — nem papírforma szerint, hanem

— a korábbi kritikussabbak legyenek a KISZ-csoportok, alapszervezeti vezetőségek a vállalások értékelésekor.

Fentiekből az ISZM-ban részt vevők számára két feladat adódik:

1. A vállalások teljesítéséért folyó munkát a vizsgaidőszak befejezésével nem szabad lezárni, hanem a nyári szünet idején kihasználva arra kell törekedni, hogy a pihenést összekapcsoljuk általános műveltségünk, szakmai, ideológiai-politikai felkészültségünk elmélyítő ismeretek szerzésével. Sokan vannak például olyanok, akik a politikai olvasómozgalmakban tett vállalásaikat csak részben teljesítették; pótolják nyáron ezt a hiányosságot. Az építőtáborokban részt vevők számára sokféle lehetőség nyílik majd, hogy kulturális, sportvállalásokat teljesíthessenek stb.

2. A jövőben fokozottabban törekednünk kell arra, hogy az egyének és a kollektíva fejlődését hatékonyan elősegítő, egészséges erőfeszítésre ösztönző, nem szomatikus vállalások szülessenek. Egyben azt is jelenti, hogy a jövő tanévben el kellene érni, hogy az ISZM-lapok a közösség által jóváhagyott „egyéni munkatervet” legyenek, amelyek teljesítése becsületbeli kötelesség az egyén és a kollektíva számára egyaránt.

A KISZ-végrehajtóbizottság a közeljövőben kezdi meg a következő évi munkaterv-javaslat kidolgozását, már most is látható azonban, hogy munkánkban egyre inkább előtérbe fog kerülni a hallgatóink hiánystudát, szakmai felkészültségét erősítő tevékenység. Ennek érdekében fokozni kívánjuk szakmai agitációnkat és tovább akarjuk javítani a tanszékekkel szoros együttműködve, tudományos diákköreink munkáját. Politikai nevelőmunkánkban nagyobb súlyt helyezünk a politikai körök mellett egyéb formák (tematikus taggyűlések, KISZ-csoportgyűlések, ifjúság fóruma, világnézeti kör stb.) bevezetésére is.

A hallgatóink között végzett szélesebb körű, eredményesebb kulturális munka kibontakoztatását gátolta eddig a megfelelően berendezett, felszerelt ifjúsági klub hiánya. Most reális kilátások vannak arra, hogy ősze a klub jelentős beruházásokat kap, ami lehetővé teszi az alapszervezetek számára is színvonalas kulturális estek megrendezését, előadásokat, találkozókat írókkal, művészekkel, tudósokkal, szakemberekkel stb. A kereskedelmi karon felvetődött javaslat alapján tervezzük nyelvi körök megindítását is.

Elképzeléseink egy részének vázlatos be- mutatása is érzékelteti talán, hogy hallgatóink számára még több lehetőség nyílik majd olyan színvonalas vállalások megtételére, amelyek teljesítése hatékonyan elősegíti, hogy növeljék felkészültségüket, aktívabban részt vegyenek egyetemünk, a KISZ-szervezet életében.

Huszár Ernő

Lehet, hogy késő a figyelmeztetés?!

A Veres Pálné utcai kollégium és a Rudas László utcai diákkotthon diákbizottsága közös tanulmányi megbeszélést tartott. A megbeszélés néhány jellemzőbb megállapítása:

Emelkedik az utóvizsgák száma. Ennek döntő oka az, hogy az évközi folyamatos tanulmányi munka nem volt kielégítő. Nagyon sok hallgató nem kapott aláírást matematikából (tiz), könyvvitelből (hat), statisztikából (öt).

Félévhez viszonyítva javulás tapasztalható a lánydiákok otthonában a halasztott vizsgák területén. Míg félévkor közel húsz halasztott vizsga volt, jelenleg még egy sincs. A diákbizottság már a vizsgaidőszak előtt foglalkozott a halasztások kérdésével, és most egyénileg dönti el, hogy valaki megkapja-e a halasztást, vagy sem.

A kollégiumban, sajnos, nem olyan szobaközösség (I. emelet 8.), ahol tizenkét hallgató lakik, és eddig tizenkét utóvizsgájuk van. Vannak közöttük olyanok, akik már több tárgyból elégtelenre vizsgáztak. (Sasvári négyből, Kálló háromból.)

A diákbizottságok eddig nem foglalkoztak kielégítően a tanulmányi munkával. Hiába történt meg a szobaközösségek felosztása a vb-tagok között, érdemi munka nem folyt. A közös diákbizottsági ülés ezekre a hiányosságokra rámutatott, felhívta a figyelmet, hogy a szobaközösségek foglalkozzanak a gyenge eredményt elért hallgatókkal.

Szintén nagyon rossz képet

Táncgyűttesünk Ausztriában

Az ausztriai Linz mellett Riedben rendezik meg az ötéves művészeti csoportok Népitánc Fesztiválját, tíz ország művészeti csoportjainak részvételével.

A Népművelési Intézet javaslatára egyetemünk népi tánc csoportja képviseli hazánk színeit. A csoport eddigi kiváló eredményei alapján döntöttek így. Egyetemünk táncosportján kívül egy lengyel együttes és nyolc nyugat-európai ország táncgyűttese vesz részt a fesztiválon.

A táncosportnak tíz számot kell bemutatnia három nap alatt, napi két előadásban. A táncok mellett a zenekar kü-

mutatnak a II. évfolyam pénzügy 2-es csoport hallgatóinak eddigi vizsgaeredményei. 18 utóvizsgájuk van, matematikából hét. Sasvári négy utóvizsgát, Péter Mária kettőt szerzett. A tizenhét hallgató közül csak hét hallgatónak nincs utóvizsgája. (június 12-én!) A pénzügy 1-es csoport az utóvizsgák területén majdnem veszélyezteti a 2-es csoport „eredményét.”

lön műsorral is fellép. Husztagú együttes utazik ki Ausztriába. Tizenkét táncos, hét kísérő zenész és Barabás Dénes, a KISZ kultúravezetője, mint kísérő.

A csoport június 21-én utazik Ausztriába, ahonnan 26-án tér vissza. Reméljük, sikerrel megállják helyüket a táncosok és a zenekar is.

Egyébként nyáron a Szegedi Szabadtéri Játékokon is szerepelni fog a táncgyűttes egy része (nyolc fű és egy lány), a Szegedi Nemzeti Színház és az Állami Operaház balettkarával együtt a Hány János daljatekban.

Kellemes

pihenést

kívánunk

olvasóinknak!

DICSÉRET

Az egyetemi KISZ-végrehajtóbizottság dicséretben részesíti a KISZ érdekvédelmi-bizottságot és külön Kriszt Gyula elvtársat, a bizottság vezetőjét lelkes, áldozatkész munkájáért. A bizottság eredményes munkáját bizonyítja, hogy a tanév folyamán közel száz hallgatónak szereztek munkaalkalmat, a nyári szünetre pedig 49 hallgatót helyeztek el.

Egyidejűleg a KISZ-végrehajtóbizottság köszönetet mond Kolláth György elvtársnak, az Ipar Technológia Tanszék adjunktusának a KISZ érdekvédelmi-bizottságot segítő tevékenységéért.

KISZ-végrehajtóbizottság

Négyéves anyag — hat hónap alatt

— Tizennégy év nem kis idő. Mindössze ennyi telt el érettségi után eddig, amíg egyetemre jelentkeztem — mondja Tóth B. Zoltánné, aki jelenleg a Könyvtári Minisztériumban dolgozik, s egyetemünkön az ipar szakot szeretné elvégezni. Ugyanerre készül Bánhalmi Ferenc is a Magyar Pamutipartól. Ő még régebben: húsz éve érettségizett. Mindketten az akkor még fennálló kereskedelmi középiskolában végeztek.

— Hát ami azt illeti, nem sok maradt meg bennünk a középiskolai anyagból. Történelemből még csak-csak emléksznünk valamire, de a matematikát azt egészen előlőrről kell kezdeni.

És mennyire sikerült jutni az anyagban, ez alatt a rövid idő alatt?

— Hat hónap alatt kellett elsajátítanunk négyéves anyagot. Nagyjából azért sikerült, legalábbis az ellenőrző dolgozatok azt mutatják, de mi magunk is érezzük, hogy eredményesen végeztük munkánkat. Igaz, nem volt gyerekláték. Késő éjszakákon és kora reggeleken kellett tanulni a történelmet és gyakorolni a matematikát, hogy lépést tarthassunk az előadásokkal. Nagyon kevés az idő. Sokkal jobb lenne ha ugyanennyi órásszámmal is, de nem januártól, hanem szeptembertől tartanának a foglalkozások. Így ugyanis több idő maradna az anyag egyéni elsajátítására, elmélyítésére. Nekünk ezt az időt a munkaidő után fennmaradt részből kell kiszakítanunk.

Ugyanakkor nagy erőfeszítéseket tesznek érdekünkben a tanárok is. Bíró István középiskolai tanár vezeti a matematika foglalkozásokat. Sokat köszönhetünk neki abban, hogy sikerült ilyen rövid idő alatt elsajátítanunk ezt a tetemes anyagot. Nagyon hálásak vagyunk Deák Károlyné elvtársnőnek, aki a történelem-anyagot adta elő. Előadásának felépítése,

a lényeg hangsúlyozása nagyon megkönnyítette a történelem-tanulásunkat.

Mi jelentet különösebb nehézségeket az egyes tárgyak elsajátításánál?

— Matematikából az analitikus geometria az, aminek a megértése nagyon nehezen megy. Sokan akadnak, akik azt mondják, hogy tudni tudják, példákat is tudnak megoldani, de valahogy nem világos előttük az egész. Mi is így vagyunk. Történelemben pedig nehéz az átállítás a gazdasági szemléleti módra.

Próbálták-e összevetni a tanfolyamon elért eredményeket azzal, amit csak magánúton értek volna el?

— Magánúton lehetetlen lett volna az anyagot így elsajátítani. Határozottan állítjuk, hogy tanfolyam nél-

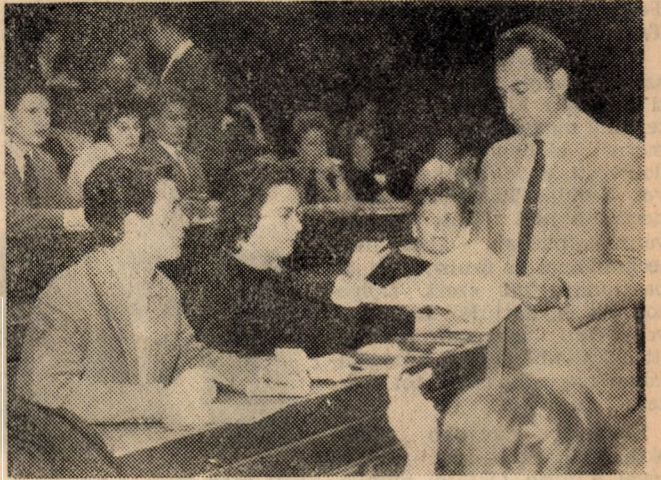
kül 80 százalékunk nem felelt volna meg a felvételi vizsgán. Igaz, hogy — mint már említettük is — a rendszeres felkészülés egyik foglalkozásról a másikra nem volt könnyű dolog s hallatlan szorgalmat követelt. Ezt mutatja az is, hogy a csoportban huszonhatan indultunk s most már csak tizenhárom vagyunk.

Még egy előnye van a tanfolyamnak. Bizonyos rutinra teszünk szert a dolgozatírásához és a szóbeli feleléshez. Kezdetben például szörnyű nagy problémát okozott, ha ki kellett mennünk a táblához. Most már emiatt egyáltalán nem izgulunk. Végül: milyen reményekkel indulnak a vizsgára?

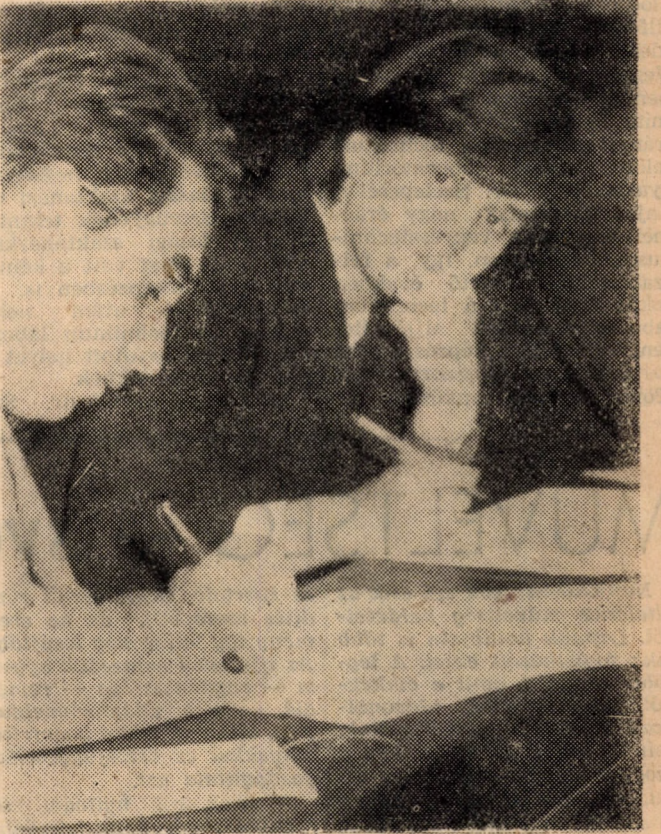
— Ezek után, reméljük, hogy sikerül!

Horváth József

Statisztika írásbeli

A IV-es előadásban délelőtti és levelező hallgatók együtt írásbeliznek. Dr. Párniczky Gábor kiosztja a tételeket.

S. utána már a pácienseknek kell törni a fejüket, hogy meg legyen a kívánt jegy

Az előkészítő tanfolyamról

Az idén hétszázán jelentkeztek az előkészítő tanfolyamra. Számolva körülbelül 30 százalékos lemorzsolódással, a jelenlegi létszám ötszáz körül lehet. A tanfolyam munkájáról Deák Károlyné, az oktatási osztály vezetője adott felvilágosítást.

— A tanfolyam célja a felvételi vizsgára való eredményes felkészítés. Tananyag a felvételi vizsga anyaga. Feloldozása a kiadott tájékoztató alapján történik, az ott feltüntetett címek szerint csoportosítva. A tárgyalás módja is eltér a középiskolaitól. A történelmet például előszörban a gazdasági folyamatok előtérbe helyezésével veszik át és a fölösleges adatok helyett inkább a legfontosabb összefüggések megvilágítására törekednek. Matematikánál pedig a fő súlyt az analitikus geometriára fektetik annál is inkább, mert a technikumos végzettségűekről egyáltalán nem tanultak a középiskolában, az egyetemi

matematika-anyag „Analízis” című része viszont erre épül. Ez persze nem jelenti azt, hogy a többi anyagrészt elhanyagolják.

A tanfolyam látogatása teljesen önkéntes alapon történik. Azok, akik régen érettségiztek, itt felelevenítik az elfelejtett anyagot. Igyekeznek is élni a lehetőségekkel s munkájukra nincs panasz. A felvételi vizsga a tanfolyamon való részvétel viszont csak annyiban jelent előnyt, amennyiben sikerül nekik jól felkészülni. Az előző évek gyakorlatával szemben most a foglalkozást vezető tanárok nem adnak véleményezést a résztvevőkről, mégpedig azért, hogy a felvételin mindenki egyenlő feltételekkel induljon.

Hogy mennyiben eredményes a tanfolyam munkája, azt az eddigi tapasztalatok alapján lehet lemérni. A ki-mutatások szerint a résztvevők csaknem teljes létszámban bekerültek az egyetemre.

Meghalt dr. Szelepcsényi Lajos tanszékvezető

1962. június 5-én elhunyt dr. Szelepcsényi Lajos elvtárs egyetemi docens, az Ipari Technológia és Áruismereti Tanszék vezetője.

Tanulmányait a Brünni Műszaki Főiskolán és a Budapesti Műszaki Egyetemen végezte, ahol megszerezte a vegyészmérnöki oklevelet. Rövid ideig dolgozott a Műegyetem Szerkesztés Kémiai Tanszékén, majd hosszabb időt töltött az ásványolajiparban, ahol nagy technológiai és áruismereti tapasztalatra tett szert. Dolgozott az egykori Fővármivaltal vegyészeti laboratóriumában, itt a különböző áruk vizsgálatában nagy tapasztalatot szerzett.

Életének nagyobb részét oktatással, az ifjúság nevelésével töltötte. Oktatói munkáját az egykori Fővárosi Iparrajziskolában (a mai Képző- és Iparművészeti Gimnázium elődjében) kezdte, ahol a textiltelést tanította. Hosszabb ideig tanított a Petrik Lajos Vegyipari Technikumban. Ebben az iskolában a szerves kémiai technológiát oktatta és irányította az ifjú technikusjelöltek szerves laboratóriumi gyakorlatait. Dr. Szelepcsényi Lajos elvtársnak nagy érdemei vannak a vegyésztechnikusok képzésében. Így, a felszabadulást követő években sokat fáradozott a technikum laboratóriumainak újjáépítésén, valamint a képzés magas színvonalú megszervezésén. Több értékes tankönyve je-

lent meg szerves kémiai technológiából, melyet a vegyésztechnikusok oktatásában még ma is használnak. Több vegyésztechnikus generációt nevelt fel, akik ma is hálásan gondolnak rá.

Dr. Szelepcsényi Lajos elvtárs szívvel-lélekkel tanár volt. Ezt bizonyítja az is, hogy időközben a vegyészmérnöki oklevél mellé megszerezte a gazdasági szaktanári oklevelet. Szívügyének tekintette a gazdasági szaktanárképzést is és részt vett a kémiaszakos tanárképzésben is. A felszabadulás utáni nehéz időkben a technikum laboratóriumában nyújtott helyet az ifjú tanárjelölteknek.

1953 őszén került dr. Sze-

lepcsényi elvtárs egyetemünkre. Itt is a töle megszokott odaadással kezdte el az oktatói munkát. Vezetésének ideje alatt végrehajtottuk az első felsőoktatási reformot, új jegyzeteket készítettünk, és megindítottuk a gyakorlati oktatást. Tananyagaink hosszú viták alatt kristályosodtak ki. Ezekben a vitákban dr. Szelepcsényi Lajos elvtárs mindig helytadott a fiatalabb kollégák véleményének akkor, ha az a korszerű technológiai és áruismereti oktatást biztosította. Fiatal munkatársainak mindig szívesen segített.

Oktatói munkájának elismeréseként 1958-ban, egyetemünk fennállásának 10 éves évfordulóján kormánykitüntést kapott.

Hosszabb idő óta betegeskedett már, de azért rendtétlenül oktatott, hallgatóit gyárakba vitte, üzemlátogatásra. Hallgatóihoz és munkatársaihoz mindig közvetlen volt. Kifogyhatatlan élményei-re és jó kedélyére mindig emlékeznek majd azok, akik vele kapcsolatban álltak. 1961 áprilisában még tanított, amikor egy váratlan agyvérzés lábáról ledöntötte és munkaképtelenné tette. A 60. születésnapját követő napon örökre eltávozott az élők sorából.

A tanszék munkatársai őszinte részvétellel álltak ravatala mellett. Emléket megőriz-zük, hiszen életében sokat adott tanítványainak és munkatársainak egyaránt.

EGYETEMI KÖNYVESPOLC

BEREND T. IVÁN:

ÚJJAÉPÍTÉS ÉS A NAGYTŐKE ELLENI HARC (1945-1948)

(Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó)

Kitűnő, új monográfiával gazdagodott a magyar gazdaságtörténeti irodalom.

Berend T. Iván legújabb munkája történeti irodalmunkban is, a szerző munkásságában is, és nem utolsósorban az ideai, különösen változatos könyvnaplójában is érdekes és figyelmet keltő új színt jelent: az első nagyobb módszeres gazdaságtörténeti munka, mely a felszabadulás utáni gazdasági fejlődés, az újjáépítés és a nagytőke elleni harc 1945-től 1948-ig terjedő hősi, történelmi minőségileg is új, forradalmi periódust nyitó korszakából meríti tárgyát.

A korszak, melynek gazdaságtörténeti rajzát a szerző — történeti irodalmunkban először — vállalkozott, a szó szűkebb értelmében még alig történelem, inkább csak mai életünk tegnapi része, győzelem indulója, hiszen — az előző szavait idézve — „még élnek, az első sorban dolgoznak azok a generációk, melyek másfél évtizeddel ezelőtt a magyar történelem fő szereplőivé váltak.” És mégis a legszűkebb értelemben is történelem, hiszen már dolgoznak, vagy munkába készülnek azok a generációk, melyek csak hírből alkothattak képet népi demokráciánk küzdelmes, új rendet formáló kezdeteiről.

Sürgőző igényt, halaszthatatlan tudományos és nevelési szükségletet elégít ki tehát Berend T. Iván új könyve, mely két nemzedék találkozásán, a ma is alkotó és újat nevelő generáció forradalmi küzdelmének, országépítő munkájának alapos, őszinte rajzát, marxista analízist nyújtja át az olvasónak, különösképpen pedig a holnap problémáinak megoldására sorakozó újabb nemzedéknek.

Bevezetesként szemléletes képet kapunk az ország felszabadításának legfontosabb mozzanatairól, a felszabadulást közvetlenül követő történelmi helyzetéről, változásokról, az új hatalom megszilárdításáról, tartalmáról, erőviszonyairól — általában azon fontos kérdésekről, melyek előrebocsátása és felidézése elengedhetetlen a monográfia tulajdonképpeni tárgya, az ipari újjáépítés és nagytőke elleni harc tárgyalása szempontjából. A bevezetőben felvetett kérdések közül külön említést érdemel a földosztás jelentőségének a nagytőke elleni harc szempontjából való vizsgálata. Ezen — szakirodalomunkban ez ideig kevesebb fel nem tárt és megfelelően nem hangsúlyozott — kérdés tárgyalása és számszerű megközelítése során a szerző kimutatja, hogy a nagytőkére az első nagy gazdasági csapást — mezőgazdasági érdekeltségei révén — éppen az 1945-ös forradalmi, demokratikus agrárátalakulás mérte.

A monográfia tulajdonképpeni tárgya a kronologikus és tematikus tárgyalásmód célszerű ötvözése révén három fejezet keretében kerül kibontásra.

Az első fejezet a háborús pusztulás rajzából kiindulva, a munkásság megemlékezéséről, a Vörös Hadsereg, a Szovjetunió, valamint az üzemi bizottságok szerepének bemutatásán, a gazdasági talpraállásra vonatkozó elképzelések ismertetésén és értékelésén, az infláció elhatalmasodásának, az állami beavatkozás tartalmilag teljes körű rendszere kibontakozásának tárgyalásán, részletes elemzésen keresztül mutatja be az újjáépítés első eredményeit és a nagytőke gazdasági hatalmának aláadását az inflációs periódusban. Az e fejezetben tárgyalt elemzett kérdések közül elsősorban a jóvá-tételről és különösen az állami beavatkozásról szóló részek emelkednek ki.

A munka gerincét tulajdonképpen a második fejezet (A tőke felszámolása átnövő korlátok és az újjáépítés eredményei a stabilizáció után. 1946-1947) képezi. Igen érdekes már e fejezetnek a stabilizáció — bizonyos értelemben újszerű és részben új fontos eredményeket hozó — tárgyalásával történő indítása is. Mégis e fejezet legfontosabb részét — s egyben minden bizonytalanságot a monográfia egyik

legkiemelkedőbb tudományos eredményét is — a tőkeisajátítás „száraz” (államkapitalista) útjának rendkívül izgalmas bemutatása és alapos elemzése adja.

E probléma bemutatása és feltárása különösen azért nagy jelentőségű, mert közgazdasági irodalmunk mind ez ideig elméletileg is elhanyagolta a kérdés vizsgálatát. Ezzel szemben a szerző Lenin idevágó alapvető megállapításainak alapos elemzésével, a probléma elméleti előkészítésével rendkívül széles forrásanyag alapján bizonyítja, hogy közgazdasági irodalmunk eddigi megállapításával szemben, az államkapitalizmus nem alárendelt jelenség, hanem — legalábbis 1948 tavaszáig — a tőke felszámolásba átnövő korlátozásának az adott viszonyok között szinte egyedül lehetséges útja, legfontosabb eszköze volt Magyarországon; sőt, rámutat egyben arra is, hogy az államkapitalista út a népi demokratikus fejlődést járó országok közül is az adott korszakban a legkötveketesebbben éppen Magyarországon érvényesült.

E fejezet további részében a

gazdasági élet helyreállításának lehetőségeit, az újjáépítés eredményeit és az élet-színvonal alakulását elemzi a szerző.

A harmadik fejezet a tőke felszámolásának betetőzését és az újjáépítési korszak lezárását mutatja be a „fordulat évében”.

Rövid és kényszerűen szűkre szabott ismertetés keretében természetesen nem vállalkozhatunk a mű rendkívül változatos tartalmú problémarendszerének teljes bemutatására. Csak annyit jegyezhetünk meg meg, hogy a szerző az újjáépítés és a nagytőke elleni harc kérdéseit minden esetben a gazdasági élet egészében — kitekintést nyújtva a külkereskedelemből és mezőgazdaság helyzetére, részletesen bemutatva a főbb iparágak fejlődését — a társadalmi és politikai élettel és azok változásaival szerves összefüggésben igen nagy, zömében feltáratlan, részben publikált forrásanyag alapján tárgyalja.

A mű egyéb értékeinek, jellemzőinek konstatacióját az olvasó szíves figyelmébe ajánljuk.

Szakács Sándor

Munkaverseny a VIII. kongresszus tiszteletére

Az egyetem fizikai dolgozóiból álló, mintegy másfél évvel ezelőtt megalakult négy brigádja munkaversenyt kezdett a VIII. kongresszusának tiszteletére.

A verseny célja, hogy az egyetemen folyó tudományos, oktatói munkának minél jobb feltételeket teremtsen, ezzel együtt pedig minden dolgozó a képességei szerint legtöbbet nyújtja, s javuljon a dolgozók egymáshoz való kapcsolata.

A felajánlások sikerét nagyban segítheti a hallgatók visszelkedése is. A vállalások közt szerepel például az egyetem energiaköltségeinek jelentős csökkentése. Nyilván ebben a hallgatók azok, akik a legtöbbet tehetik, és ez nem is kerül különösebb fáradságba, csak a foglalkozások végeztével a termékek el kell oltani a villanyt. Jó lenne az is, ha kevesebb bútor, például szék törne össze.

Akad javítanivaló a fizikai dolgozók és a hallgatók viszonyában is. Gyakran előfordul, hogy a dolgozók nem megfelelő hangnemen figyelmeztetik a hallgatókat.

A brigádok legközelebbi fel-

adata a nyári nagytakarítás időbeni elvégzése. A munkát pontos ütemterv szerint fogják végezni, így remélhető, hogy a 23 931 négyzetméter alapterület rendben lesz a következő tanév első napjára. G. Gy.

Kiemelkedő eredmények

A II. évfolyam tanári B. szak. szocialista hitelrendszerről 4,35, könyvvitelből 4,40, statisztikából 3,78, orosz és matematikából 3,3-es eredményt ért el. A csoportban két utóvizsga van.

A II. év tervmatematika szakon oroszából 4,64, statisztikából 4,64, gazdaságtörténetből 3,85-os átlagos vizsgaeredmények születtek.

A II. évfolyam agrár szak. könyvvitel eredménye 4,5 mezőgazdasági géptan 4,4. A csoportban mindössze egy utóvizsga van.

Optimista — pesszimista

A Nemzetközi Diákszövetség közvéleménykutatása

Bizonyára nem sokan ismerik a Nemzetközi Diákszövetség hat nyelven megjelenő lapját, amely ez év elején érdekes pályázatot indított, melybe a lap rendszeres olvasói kívüli remélhetőleg mások is bekapcsolódhatnak. Minden beérkezett válasz részt vesz a havonta tartott sorsolásokon. A ni:

1. Mit gondolsz, több jó, vagy több rossz ember él a Földön?
2. Ha nehéz helyzetbe kerülnél, van-e valaki, aki segítene rajtad? Milyen kapcsolatban áll ez a személy (személyek) veled?
3. Ha újra születnél és megválaszthatnád születésed idejét, milyen korszakban szeretnél élni és miért?
4. Mit gondolsz, a következő generációk boldogabban vagy kevésbé boldogan éneke majd mint mi? Magyarázd meg miért?
5. Véleményed szerint mi az, amitől a mostani generáció élete teljesebb és boldogabb lehetne?
6. Melyek azok a dolgok, melyek igazán boldoggá tesznek?
7. Volt-e életedben valami komoly csalódás, vagy kiábrándulás? Ha igen, milyen természetű volt az (azok)?
8. Mindenki tervezi a jövőjét. Mire van szükséged e tervek végrehajtásához?
9. Gyakran hallja az ember, hogy a közöny és részvétlenség révén előre lehet jutni. Egyetértessz ezzel, vagy más a véleményed? Magyarázd meg miért!
10. Melyek azok az emberi tulajdonságok, melyeket leg-többre becsülsz, és melyek a legelleneszebbek?

Mivel a lap magyar nyelven nem jelenik meg, a választ angol, orosz, német, francia, spanyol vagy arab nyelven kell beküldeni. Fel-tüntetendő a név (jelige), nem,

kor, cím, egyetem és a szak. A válaszokat a következő címre kell beküldeni: „WSN QUIZ” — WSN Prague 2, Vokelova 3, Czechoslovakia.

MŰVELTSÉG — svéd módra

Napjainkban sok szó esik az általános műveltség kérdéseiről. Lapunk hasábjain is több cikk foglalkozott ezzel. A leg-főbb tanulság, amit a cikkek-ből, valamint más, idevonatkozó írásokból lesűrhetünk, mindenesetre az volt, hogy a magyar ifjúság műveltsége általában is, s egyetemi szinten is sok kívánnivalót hagy maga után. Most néhány adalékot szeretnénk szolgáltatni a külföldi — ezúttal a svéd — ifjúság szellemi felkészültségéről. Előre szeretnénk bocsátani, hogy a svéd helyzet ismeretében nincs semmi ségyellni valónk egyetemi ifjúságunk műveltségi színvonalát illetően. A jelek szerint a tapasztalt hiányosságok ellenére is, sokkal jobban állunk, mint egyes — rendkívül fejlett — nyugati országok.

De térjünk a tárgyra, s nézzük meg, miről is van szó?

Nemrégiben a stockholmi Svenska Dagbladet c. napilap felmérést végzett több mint száz diák közreműködésével. A felmérés célja a diákok általános tájékozottságának hozzávetőleges megismerése volt. Vitakozni lehet ugyan azzal a szemlélettel, hogy az effajta vizsgálatokat többé-kevésbé a híresebb személyek ismeretere korlátozza (a kérdések közt több mint 30 külföldi és svéd politikus, író, művész

és sportoló, valamint öt rövidítés szerepelt), de az eredmény így talán még lesújtóbb. Az ifjú svéd nemzedék ugyan-is — enyhén szólva — revízió alá vette a világtörténelmet, s új, általunk eddig ismeretlen tényekkel és összefüggésekkel gazdagította azt.

E sorok írói nyilván csak hiányos tudásuknak köszönhetik azt a meglepődést, amit akkor éreztek, amikor Churchillről kiderült, hogy a második világháború alatt az Egyesült Államok elnökeként tevékenykedett. Az új tudományos eredmény — esetleg szabadalom — hatását csak az rontotta le némileg, hogy más „kutatók” eltérő eredményre jutottak. Szerintük Churchill csak az államtitkárságát vitte (természetesen az USA-ban). Nyilvánvaló, hogy az eredményeket még kicsit csiszolgatni, egyeztetni kell. Annál is inkább, mert egy harmadik verzió szerint Sir Winston ugyan elnök volt — de nem amerikai, hanem francia. A negyedik fajta válasz szintetikus: Churchill „... az az ember, aki mindig szivarozott”. Szerintünk is. Mások szerint „... valaki Németországban”.

Leninről és Sztálinról nem sokat tudnak ugyan, de egyet biztosan: azt ugyanis, hogy Sztálin előbb élt, mint Lenin. Willy Brandt-ot viszont

mint festőt ismerjük meg — nyilván ő a svéd iskola alapító tagja. A művészvilág más — eddig ismeretlen nevekké is gyarapodott: Benito Mussolini-ról, a híres operakomponistáról van szó. Ennek az utóbbi állításnak azonban ellentmond egy másik, miszerint nem helyes operaszerzőről beszélni akkor, amikor nyilvánvalóan egy francia diktátorról van szó. Kollégája, a „Führer” „német vezető a XX. század elején”, olykor koronás császár. Elismeréssel üdvözöltük Göringet is Dánia miniszterelnöki székében.

Az antik-római idők és a legújabb kor között is elmosódottak az éles határok: Cato (vajon melyik a kettő közül?) Törökország elnökeként nyilván a CENTO egyik alapító tagja, mindenesetre szerb nemzeti költő. Titó is változatos életpályát futott be (leg-alkábbis a svéd diákok ezt állítják): portugál államfőfőből lett algériai elnök. Bár csak mostanában történthetett ez, hiszen korábban — szavahi-terő állítások szerint — afrikai törzsfőnök volt.

De elég ebből ennyi. Csak még egy kérdésünk lenne: ugye, a felmérés kérdések összeállítását külföldi iskolákban tanulták meg a szükséges ismeretanyagot?

Becsky—Vértes

ta Péter ködmönét, és megmutatta: hiába is kereste, nincs biz abban egy ia-fia puská sem.

Erre aztán a gonosz kis Péter még ki is nevette Pallkót: ugyanis az a kis csa-csi nem az ő ködmönét hozta ki — hanem a professzorét. Eddig volt, mese volt. Aki nem hiszi, járjon utána a tanulmányi osztályon.

—ai

(Az Egyetemi Lapokból)

BÚCSÚ

Chappon Gilbert 1952. január

1-től egyetemünk dolgozója. Úveges szakmunkás, de az itt végzett munkája alapján univerzális embernek tartották, aki a szakmáján kívül is igen sok javítást szívesen elvégzett. Nyugdíjba vonulása alkalmából lapunk hasábjain szeretne elbúcsúzni munkatársaitól és az egyetem dolgozóitól és hallgatóitól.

A gondnokság és lapunk minden olvasója nevében megköszönjük Chappon Gilbert lelkiismeretes, odaadó munkáját. Kívánjuk, hogy még sokáig élvezze a munkájával kiérdemelt pihenést.

A kis ködmön

Jó estét hallgatók, remélem vizsgáztatok már. Senki sem fél közületek az utóvizsgától? Biztos? No, akkor húzzátok szépen magatokra a takarót, amíg elalusszok, elmondok egy szép kis mesét.

Hol volt, hol nem volt, túl a Gyógy utcán, a bölcsészettudományi karon, volt két kis hallgató: Péter és Pál. Huncut kis gyerkőcök voltak; mindig vidáman játszadoztak az órákon, sőt gyakran el is szöktek az egyetemről, hiába kereste őket a jószágos professzor bácsi.

Egyszer aztán beköszöntött a csúnya, hideg vizsgaidőszak. Megszéppent ám a két kis gézengúz, hogysne, amikor látták, hogy buksi fejükbe a fele sem fér bele annak, amit a vizsgára meg kellene tanulni. No, de nem azért voltak ok-jóbarátok, hogy ha összetartottak eddig a jóban, ne tartanak össze a rosszban is. Mit gondoltok, mit csinált a két kis bölcsész? Elhatározták, hogy még a professzor bácsi

eszen is túljárnak. Fittyet hánytak a tanulmányi szabályzatnak és készítettek egy nagyszerű puskát.

Mikor aztán ezzel megvoltak, elindultak szerencsét próbálni. Meghoozza úgy, hogy Péter megy be előbb vizsgázní és benn hagyja a prof. szobájában a kis ködmönét — zsebében a puskával. Utána megy majd Pál, aki szép nyugodtan előveszi a puskát és ő is ab-ból felel meg a jószágos prof. bácsinak.

Jenám, csakhogy a puská most csütörtököt mondott. Szegény kis Palkó hiába kereste a Péter ködmöné zsebében a puskát — nem találta. Kereste, kutatta — bele is izzadt szégyenke —, de hiába. Nagy izgulmában még azt a keveset is elfelejtette, amit eddig tudott, így aztán rossz vége lett a vizsgának. Elképzelhetitek, hogy amikor kiért a folyosóra, milyen haragosan rontott neki annak a csibész Péternek és mondott olyano-kat, hogy attól még a hétfejű sárkány is szörnyethalt volna. De az a kis haszontalan még azt akarta bizonyítani, hogy ő ártatlan és bizony otthagytá a puskát. De Palit nem lehetett ám becsapni, magával hoz-

Miért „rázósabb” az egyik alternatív tárgy

a másiknál?

A harmadéven előforduló példa kapcsán kezdtem érdeklődni az alternatív tárgyakról. A példa a következő volt. A harmadévi általános szakosok választhattak az ipargazdaságtan és a kereskedelemgazdaságtan között. Dicsérőre legyen mondva, tizenegy közül tizenegyen választották a nehezebb ipargazdaságtant; ez a tárgy elismerten bonyolult és oldalszáma is sokkal több, 460, míg a kereskedelemgazdaságtan 150. Ez meglelt az vizsgaeredményeken is. Kereskedelemgazdaságtanból

eddig csak jeles volt,

míg a másik tárgyból öt jeles mellett volt egy utóvizsga, egy elégséges és két közepes.

Hogy tekinthetjük hát ezt a két tárgyat alternatívának? A választásban nemcsak az érdeklődés játszik szerepet, hanem a felsőbb évesektől kapott felvilágosítások is: könyvebb, kevesebb és a szegény diákok anyagi helyzete is a jobb eredmény elérésére sarkalja.

Az első évfolyamon három tanszék vezet alternatív szemináriumot. Mihály Albert elvtárral beszélgettem, aki a valláskritika szemináriumot vezette. Az évi összes anyag 520 oldal körül volt és ebből 280 elég nehéz. (Donini: Korok, vallások, istenek e. műve.) A szemináriumokon az egyes hallgatók referátumokat készítettek, ezeket közösen megvitták, évközben egy vagy két elemző dolgozatot írtak és ezek alapján történt az osztályozás. Az 52 hallgató közül (ez a két csoport együttes létszáma), nyolc jeles, 18 négyes, és

elég sok kettes lett.

(Beszámolási lehetőség még van az elégséges osztályzatot kapott hallgatók számára.) Azt is elmondhatjuk, hogy a szemináriumi munka eredményes volt: néhányan, akik a vallások világnézet maradvá-

nyait hozták magukkal, jelentős elméleti segítséget kaptak, amelyet reméljük, felhasználnak. Elég nagy tárgyi anyagot sajátítottak el, annak ellenére, hogy az egyes csoportok nagy létszáma jelentősen megnehezítette a munkát. Ezenkívül még több csoport foglalkozott valláskritikával, más elvtársak vezetésével.

A gazdaságtörténet tanszék a „Bevezetés a magyar gazdaságtörténet irodalmába” szemináriumot idén is megindította. A foglalkozásokon a kiadott irodalmat beszélték meg. Több magyar és mai marxista gazdaságtörténész munkáját vitatták meg. Az anyag terjedelme 200 oldal körül mozgott. A jegyek között nagyon ritka az elégséges, az egyik csoportnak több, mint 30 százaléka jelest kapott.

A gazdaságföldrajz tanszék háromféle szemináriumot indított, különböző formában. Matejka elvtárs „Népesség és település” szemináriumot vezetett. Két-három előadás volt, évközben hat dolgozatot készítettek és végül egy nagy dolgozatot. Kalász elvtárs, az ugyanilyen témájú szemináriumot másképp vezette: a 180—200 oldalnyi anyagot szemináriumszerűen beszélték meg. Baj azonban, hogy a hallgatók első évben még

nem foglalkoznak statisztikával,

ami pedig ennek a tárgynak nélkülözhetetlen eleme. Az évközi dolgozatok közepesen sikerültek, a hallgatók általánosságban foglalkoztak a problémával, vagy pedig földrajzi szempontból. Ezeknek a dolgozatoknak — Kalász elvtárs szerint —, az az előnyük, hogy már az első évben végeznek önálló munkát a hallgatók, ami a későbbi tudományos diákmunkához nyújt nagy segítséget.

Ebből a nem egészen teljes körű megfigyelésből is látha-

tó, hogy az egyes tárgyak között

nagy aránytalanságok vannak,

amelyeket joggal kifogásolnak a hallgatók. Ez az aránytalanság részben az egyes tárgyak különböző témájából fakad. Mégis a legtöbben, száz körül a legnehezebb valláskritikai szemináriumot látogatták. Egyensúlyt kellene találni valahogy az egyes alternatív tárgyak között. A mai gyakorlat alapján, a jobban tájékozott hallgatók jogtalan előnyökhöz jutnak.

M. Zs.

A TDK-munka megbecsülése

Határozat a diákköri dolgozatok jutalmazásáról

Egyetemünk III. tudományos diákköri konferenciájára és a debreceni V. országos diákköri konferenciára elkészült dolgozatokat a bíráló bizottság tanszéki vélemények alapján értékelte.

Az értékelés fő szempontja volt a feldolgozott téma elemzésének mélysége, szocialista építésű gazdasági és politikai kérdéseivel való kapcsolata, valamint a hallgatók önálló gondolatok felvetésére való készsége.

A bizottság megállapította, hogy a TDK-munkával szemben támasztott fenti követelményeknek az elkészült dolgozatok nagyrésze megfelel. Ez a tény és a dolgozatok nagy száma (48 dolgozat készült el) a TDK-munka jelentős fejlődését bizonyítja az elmúlt évekhez képest.

Örvendetes jelenség, hogy a dolgozatok a közgazdasági tudomány valamennyi területéről merítik témájukat, sőt olyan marginális tudományágak is szerepelnek, mint a

szociológia, a matematikai módszerek gazdasági alkalmazása. A dolgozatok többsége a rendelkezésre álló irodalom széleskörű feldolgozásán alapul. A jelenkori kapitalizmussal foglalkozó dolgozatok nagy száma azt mutatja, hogy hallgatóink élénk érdeklődéssel figyelik korunk kapitalizmusának jelenségeit és fejlődési tendenciáit.

A legeredményesebb diákköri dolgozatokat készítő hallgatókat a bizottság javaslata alapján az egyetem rektora jutalomban részesíti a következők szerint:

Az egyetem részéről dicsérten részesül Monigl István III. éves általános szakos hallgató, aki „A munkahelyváltoztatás okai és annak szociológiai vonatkozásai” című dolgozatáért a Művelődési Minisztérium és a KISZ Központi Bizottsága 1000 Ft-os pályadíját kapta a debreceni V. országos diákköri konferencián.

800 Ft-os jutalom:

Becsky György III. évf. ált. szak. „A Rimamurányi Vasú Rt. felszabadulás utáni történetéhez 1945—46.” „Az energia-hordozók versenye és a szénválság Nyugat-Európában.”

Szennyes Judit—Király Attila III. évf. belker. szak. „A panel vizsgálatokról.” (A Központi Statisztikai Hivatal jutalma.)

Csáky Csaba III. évf. agrár szak. „A lineáris programozás alkalmazási lehetőségei a mezőgazdaságban.”

Molnár István IV. évf. ipar szak. „A budapesti minisztériumi vállalatok termelékenységének alakulása 1959—60-ban.”

Boronkay Péter IV. évf. ipar szak. „Az Európai Közös Piac és a nyugatnémet ipar.”

Keresztes Jolán III. évf. belker. szak. „A televíziós reklám.” (Az Országos Tervhivatal jutalma.)

Goldperger István III. évf. ált. szak. „A nyugatnémet monopóliók szerepe a tőkés világ gazdaságában.”

600 Ft-os jutalom:

Nagy Aladár III. évf. ált. szak. „A békés egymásmellett élés a Sz. U. és az USA gazdasági versenye.”

Markó Éva III. évf. ipar. szak. „A lineáris programozás, mint a gazdasági döntések megalapozásának egyik matematikai módszere.”

Izsák Péter III. évf. belker. szak. „A szóbeli kikérdezés problémái.”

Szilágyi László IV. évf. külker. szak. „A szíriai forradalom.”

Mauszec Zsuzsa III. évf. ált. szak. „A MÁV háborús kárai és újjáépítése a felszabadulás után.”

500 Ft-os jutalom:

Szigeti Ernő III. évf. általános szak. „A Balaton-vidék üdüléllátása és fejlesztési lehetőségei.” (A Balatoni Intéző Bizottság jutalma.)

400 Ft-os jutalom:

Fenes Antal III. évf. belker. szak. „Az írásbeli kikérdezésről.” (A Belkereskedelmi Minisztérium jutalma.)

Jakab Zoltán III. évf. ipar szak. „A korszerű általános műveltség néhány kérdéséről.”

Szabó Vera IV. évf. ipar szak. „Kőolajipar és műszaki fejlesztésnél.”

Hargitai Sándor IV. évf. pénzügy. szak. „Az Egyesült Izzó 1960. évi többleteredményének és nyereségrészesedésének vizsgálata.”

Szabó Mária—Sin Erzsébet III. évf. tanári B. „A számvitel oktatás fejlődése hazánkban.”

Rieger Piroka IV. évf. pénzügy. szak. „A holland forint felértékelése.”

Kamenczky Géza IV. évf. külker. szak. „Az államkapitalizmus szerepe Indiában és a szocialista országok segítsége India gazdasági fejlődésében.”

Matus János III. évf. ált. szak. „Anglia és a Közös Piac.”

Faklen Pál III. évf. ált. szak. „A Hazai Fészfőnök 1945—46. évi története.”

Balázs Hajnalka III. évf. belker. szak. „Budapest idegenforgalma.”

Ligeti Sándor III. évf. számvitel. szak. „Ügyvitel szervezés és gépesítés jelenlegi helyzete a Szovjetunióban és a népi demokráciákban.”

Gémes László IV. évf. külker. szak. „A Szovjetunió és az NSZK külkereskedelmi politikájának összehasonlítása Indiában.”

Swindl József III. évf. külker. szak. „A nyugatnémet munka felértékelése.”

Heresik Sándor IV. évf. ipar. szak. Az egyiptomi munkaszta-ly helyzete és forradalmi harca.”

Tudományos diákköri tanács

Legyen egyetemünk tudományos központ!

Elkészült távlati, tudományos kutatási tervünk

Az elmúlt évek során egyetemünkön kialakultak a feltételek ahhoz, hogy a következő időszakban a marxista közgazdaságtudományok hazai művelésének erős bázisává fejlődjék. Eredményesen túljutott azon az időszakon, amikor a legfőbb gondot a közgazdászok képzés oktatási anyagának megteremtése, és az egyetemi nevelőtestület megfelelő szakmai felkészítése jelentette. Kialakultak a legfontosabb tantárgyak szilárd és továbbfejlesztésre alkalmas alapjai, felnevelődött a megfelelő oktatógárda is, amely már elegendő felkészültséggel és tapasztalattal rendelkezik ahhoz, hogy az oktató-nevelő tevékenységével

párhuzamosan — annak alátámasztása érdekében — megfelelő kutatómunkát is végezzen.

E fejlődésről tanúskodik, hogy jelentősen megnövekedett az elmúlt években az egyetem oktatói által írt publikációk, könyvek, tanulmányok száma. Oktatóink közül 26 nyert el akadémiai tudományos fokozatot és jelenleg hatvanan végeznek aspirantúrákat. Kedvezően befolyásolja az egyetemen folyó tudományos munkát az is, hogy elkészült az országos távlati tudományos kutatási terv, amely tartalmazza a közgazdaság-tudományok kutatási fő feladatait is. Ez az országos kutatási terv lehetővé teszi, hogy egyetemünk intézményesen vegyen részt a társadalmi-gazdasági élet problémáinak tudományos feldolgozásában, s egyre hatékonyabb tudományos bázisul szolgáljon a gazdaságpolitika, a gazdasági irányítás gyakorlata számára.

E kialakult feltételekkel és lehetőségekkel számolva, a tudományos bizottság, Szabó Kálmán tudományos rektorhelyettes előterjesztésére megvitatva egyetemünk öt éves távlati tudományos kutatási tervét, melyet a káderfejlesztési tervvel együtt csütörtökön együttesen tárgyalott az egyetemi tanács és a pártbizottság.

Az ötéves tudományos terv fontos alapelvként mondja ki: 1. Az egyetemi tudományos munkában azt a két fő célkitűzést kell összehangolni, hogy minél több oktató végezzen olyan tudományos kutatást, amelynek közvetlen eredménye valamely korszerűsített tananyag elkészítése lesz, másrészt pedig a lehetőség szerint minden tanszékünk és oktatónk folytasson olyan kutatást is, amely közvetlenül a társadalmi gyakorlattal, illetve a szükségleteket kifejező OTTK feladataival kapcsolatos. Érdemes felfigyelni rá, hogy egyetemünk 162 oktatója 362 témát tervez kutatni s e témák közül 128, azaz 35,4 százalék sorolható az országos tudományos terv közgazdasági feladatai körébe és 36,2 százaléka a tananyagok korszerűsítéséhez. E statisztikában nincs benne az olyan téma, amely az országos kutatási célkitűzésekhez kapcsolódik ugyan, de nem a közgazdasági feladatokhoz.

Jelentős az az alapelv, hogy az eddigi szétforgácsolt egyéni kutatási módszerek helyett megteremtse a kollektív kutatás formáit. Ennek érdekében főleg tanszéki témakörök szerepelnek a tervben mint például „A szocialista újratermelés útja” a politikai gazdaságtan tanszékén, vagy a nemzetközi tanszék kollektív témája. „A tőkés világ gazdasági fejlődésének legfontosabb elméleti problémái a kapitalizmus általános válságának jelenlegi szakaszában” a terv

tanszék célkitűzése. „A népgazdaság operatív irányításának kérdései” vagy az ipargazdaságtan tanszék nagy témája „Gazdaságossági számítások elvi, módszertani alapjai” címmel stb.

A kollektív tanszéki témakörök helyesen veszik figyelembe, hogy az egyetemen mindenféle munka alapja a tanszéki szervezés, s arra ösztönzik a tanszék munkatársait és a tanszék vezetőjét, hogy nagyobb felelősséggel kísérjék egymás tudományos munkáját. Természetesen a kollektív tematika mellett ki kell alakítani magának a munkának a kollektív formáit is.

Miután a közgazdasági témakörök egy része átfogó jellegű, minél fogva nem határolható el tanszékek szerint, a terv hangsúlyozza a tanszékközi kutatócsoportok kialakításának szükségességét. Különösen fontos szoros tanszékközi együttműködést megvalósítani a szocialista világgazdaság fejlődési tendenciáinak (nemzetközi munkamegosztás, gazdaságosság, kiegyenlítődés, s a gazdasági kapcsolatok formái stb.) tanulmányozására. A tanszékközi kutatócsoportok jelentősége annál nagyobb, mert ezen az úton használhatnók ki az egyetemnek azt a sajátosságát, hogy itt a közgazdaságtudomány minden ágának és összes segédtudományainak képviselői megtalálhatók.

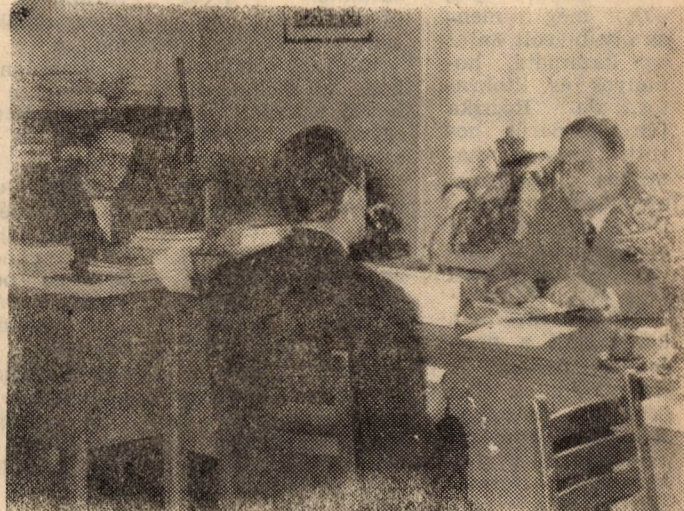
Figyelemre méltó szám a tervből az is, hogy a négy év alatt oktatóink 10 egyetemi doktori, 70 kandidátusi, 7 akadémiai doktori disszertációt és 62 könyvet, illetve egyetemi tanácsot készítenek megírni.

Már a tervkészítés során vita folyt arról, hogy nem túlszűrt-e a tervben szereplő témák száma? A terv készítői úgy vélik: nem. Figyelembe veendő, hogy a terv négy évre szól, s szerepelnek benne azok a témák is, amelyek a tananyag korszerűsítésével kapcsolatosak. Az a statisztika is a terv realitását igazolja, hogy a tervbe vett témáknak mindössze 17,7 százalékát kezdik csak a jövő években kutatni, viszont 82 százalékuk már anyaggyűjtés, illetve feldolgozás alatt áll. Ugyancsak a realitásra utal, hogy a kutatás befejezésének határidejét tanszékeink a négy évre nagyjából elosztva tervezték.

Az elkészült tudományos terv nagy jelentőségű. Önmagában ugyan még nem jelent „ugrást” a tudományos munkában, de azzal, hogy megszabja a kutatómunka fő irányát, átfogó alapot teremt a munka tervszerű irányítására, ellenőrzésére, hatékony ösztönzésére a népgazdasági kérdések és az oktató-nevelőmunka kérdéseinek összehangolására — fontos állomása a további fejlődésnek.

B. K.

Folyik az államvizsga

a negyedéves pénzügyeseknél. A vizsga két részből áll, először pénzforgalomból, majd költségvetésből. Képünkön Hargittay

Sándor felett pénzforgalomból Germán Istvánnal

Jó munkát kívánunk a 412 táborozóknak!

Kik, hová mennek? Hányan és mikor vesznek részt építőtáborban a nyáron? Erre kértem választ Arany Attilától, a KISZ végrehajtó bizottság társadalmi munka felelősetől.

— Az idén 412-en mennek építőtáborba. A megadott 350-es keretszámot jelentősen túlteljesítettük. A diákokkal együtt hét tanár is részt vesz a táborozáson. Közülük négyen: Gáspár László, Kardos Gyula, Gyurkó Lajos és Lajos Sándor, a matematikai tanszék tanárai, dr. Sziklai Edéné, a pénzügy, dr. Kovács Károly és dr. Párizs Lajos elvtársak pedig a számviteli tanszék tanárai. A táborozók között 222 fiú és 190 a leány. A fiúk Szászhalombattán, a hősrőm-nél, a csatornázásnál fognak dolgozni, Zalkódon pedig a Bodrog-zug belvízvezetését segítik elő. Valószínűleg mindkét helyen az árokásás, kubitálás lesz a „fő szám”. De a fiúk között már sok az „öreg táborozó”, akiknek komoly tapasztalataik vannak ezen a téren. Mellettük az „újoncok” is hamar betanulnak majd a munkába. A lányok a balatonaligai gyümölcszedő táborba mennek.

Néhány szót a szervezésről is:

— A szervezés tulajdonképpen az ISZM-mozgalommal együtt indult. A 20 óra társadalmi munka mellett sokan vállalták az építőtáborban való részvételt is. Ezután, februárban kezdődött meg a tulajdonképpeni egyéni agitáció, melynek során többek között a KISZ-vezetőségi tagok, ká-ri felelősök, csoportgyűléseken vettek részt és beszélgettek a hallgatókkal. Az alapszervezetek nagy segítséget kaptak a pártalapszervezetektől. A szervezés legnehezebben a II. évfolyam általános karon ment, de a komoly agitáció itt is

meghozta az eredményt. A legjobb eredményt az I. évfolyam kereskedelmi kar és általános kar érte el, mindkét kar évfolyamlétszámának több mint ötven százaléka, 80—80 fő jelentkezett. Kiemelkedő még az I. évfolyam tanári „A” szak, melynek tagjai kollektíven mennek táborba.

— Nehezebb, vagy könnyebb volt az idei szervezés az elmúlt táborozáshoz képest?

Az idei szervezés nehezebb volt. Most már több olyan társadalmi ösztöndíjas hallgató van, akit szerződése nyári munkára kötelez, ezért gondot okozott, hogyan jelentkezzenek táborba. Igyekeztünk a lehetőségeken belül mindenkit úgy irányítani, hogy nyári munkáját a táborozás mellett, idejében megkezdhesse. Másik probléma, hogy főleg másodikéven már sok hallgató vett részt többször is építőtáborban és bár elsősorban azokat agitáltuk, akik még nem voltak, természetesen a régiekre is számítottunk.

Egészben véve nagyobb agitációra volt szükség, de mint már említettem, a pártszervezetből hathatós segítséget kaptunk.

És végül, egy üzenet a táborosainkhoz.

„Még egy-két hét, és megkezdődik a vidám, dolgozó, tábori élet. Egyetemünk hallgatói eddig mindig jó munkájukat tünték ki a táborozások során, amit számos oklevél és vándorújság is bizonyít. Kérünk benneteket, dolgozzatok, hagyományainkhoz méltóan, ehhez jó egészséget, kellemes pihenést és eredményekben gazdag munkát kíván minden táborosnak.”

a KISZ végrehajtó bizottság.”

Kéthly Katalin

Helyszíni közvetítés egy vizsgáról

(Futballmódr)

Kedves hallgatónk! leletet. Seba, csak Közvetlenül a nyugalom. A végén barna vizsgázatóasztal mellett ülve, ragyogó napsütésben kezdek el közvetítésem. A Professzor és Szivacs Tóni részvételével lebonyolításra kerülő vizsgát nagy érdeklődés előzte meg. A felkészülésre Szivacs (népszerű nevén Szivi) különösen az elmúlt pár nap során fordított nagy gondot.

Ebben a pillanatban indult el Szivacs sötét-kék nadrágban, ugyanígyen zakóban és szürke zoknijában a vizsgázató asztala felé. A szoba keleti fekvésű, így Szivacs mind a két térel alatt nappal szemben fog felelni. Remélhetőleg az eredményt ez nem fogja majd befolyásolni... De már meg is kezdődött a vizsga. Szivacs kissé idegesen indítja a fe-

zontalan, elmondhatjuk, hogy Szivi eddig mindent megtett a siker érdekében, a Professzor csak néha tudott szóhoz jutni.

De már folytatódik is a kollokvium... ráternek a második tételre, mely valószínűleg sokkal nehezebb lesz az elsőnél. A Professzor váratlan akcióbba kezd. Néhány rövid szóval megállítja a hatalmas lendülettel megkezdett második tételt. Pedig milyen szép orgánussal beszélt Szivacs. Régen hallottunk már ilyen csengő, zöngés hangokat. És mégis... Szivi most hallgat. Kár volt engedni megszólalni a Professzort. Az ő szája mozgása összehasonlíthatatlanul gyengébb — szinte selypít. Vagy inkább racsol? Mind egy, ... inkább nézzük a folytatást. Szivi len-

Micike már a nyaralásra gondol

BANA IMRÉNÉ

egyetemünk kapusa június 1-én a jól végzett munkája után nyugdíjba ment.

Ebből az alkalomból dolgoztársai bensőséges ünnepséget rendeztek a földszinti öltözőben, ahol megható jelenetek közepette adta át a szakszervezet ajándékát — egy villanyvasalót — Ölbei Gyuláné szakszervezeti vezetőségi tag. Bana néni munkatársai is megajándékozták. Igaz János gondnok az alábbi szavakkal búcsúztatta:

„Kedves Bana néni! Az Épületgondnokság részéről meleg munkatársi szeretettel köszöntöm nyugdíjba menetele alkalmából. Áldozatos munkáját nem felejtjük el. Emlékszem, hogy az ellenforradalom alatt hetekig itt tartózkodott a munkahelyén. Éjjel-nappal csak azért, hogy segítségemre legyen. Kívánok magának jó egészséget és erőt, hogy még sokáig élvezhesse becsületes munkája után a jól megérdemelt nyugdíjat.”

Előadáson hangzott el:

„... az újságokban gyakran fordul elő ez a kifejezés, de a használatával nem lehet egyetérteni.”

Vizsgán történt:

Diák: „... az újságokban gyakran fordul elő ez a kifejezés, de a használatával nem lehet egyetérteni.”

Vizsgázató: Ezt hagyja el! Csak úgy mellékesen említettem az előadáson!

Diák (felugrik, vigyázva vágja magát): De én teljesen magamévá tettem a professzor úr véleményét!

A tankönyveket és jegyzeteket ilyenkor vizsgaidőszakban erőteljesebben olvasó diáksereg két csoportra osztható:

1. Aki csak a tartalmat és a lényegét olvassák, és még a sajtóhírből sem vesznek észre.

2. Aki minden apróságon bogarásznak.

Az utóbbi csoportba tartozó egyik kollégám hívta fel figyelmemet a gazdaságtörténet jegyzetben, de egybeitt is gyakran előforduló két dicsőret betűre: i. u. E rövidítés után évszámot vagy századot szoktak feltüntetni — csak egy dolog nem stimmel. Az az „u” betű félreérthetetlenül időszámításunk utáni dátumra utal, tehát az időpont téves, mert időszámításunk még folyamatban van, sőt, semmi hír arról, hogy egyáltalán meddig fog tartani.

Puskázáson kapták rajta egyik levelező hallgatónk a vizsgadolgozat írásánál. Ott tartotta a kezében a szépen kidolgozott puszkákat, semmi kétség! Vagy talán mégis? Mindenesetre tagadja a puszkázást. Ö nem azért tartotta maga előtt, hogy felhasználja azokat, hanem mert „civil” foglalkozása zenész, és bár kívülről tudja a zeneszámokat, amikor játszik, mindig ott tartja maga előtt a kottákat. Nem néz ugyan bele, de egyébként nem tudna játszani.

Nincs olyan diák, aki ne nézné meg kíváncsian, hány oldal terjedelmű jegyzethalmazt kell vizsgára megtanulni. Vannak azonban esetek, amikor az oldalszámnál kifejezőbb mutatókat is lehet a tananyag felmérésére alkalmazni. Az államvizsgára készülő negyedéves külkeresek a „mérlegmódszer” használták. Mérlegre tették valamennyi jegyzetüket és tankönyvüket, amelyek tartalmát felől államvizsgán a tanárok majd érdeklődni fognak. Az anyag összesen 14 kilogrammot tett ki. (Természetes mértékegység.)

Nehézipari áruismeretből

vizsgáznak a 11. külkeresek. Korán elvtárs türelmesen hallgatja Hajek József nem a legjobbnak mondható feleletét. Ezt jobban is meg lehetett volna tanulni!

Pardon egy UV-ra

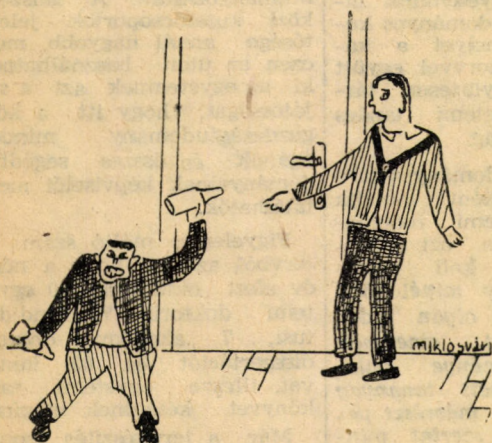
A lelkiismeret monológja a vizsga előtti éjszakán

Sajnos, csak na-tod, mennyire re-ven-c tantárgy-ból kapott elégsé- ges! Ott is ez tén-t. Csak mago-dat hibáztathato-E én is — meg min-denki figyelmezte-tett. Légy hát bel-tő! Ha te ültél vo-na a vizsgázató he-lyén, mit tétél vo-na? Hiszen az egés-tananyagot nem le-het kikérdezni, a-ról nem is beszél-ve, hogy nem i-t tudad. És persz-holnap újra itt eg-vizsga. Látod, ne-először szőttem! É-mégis!

Ah De már é-zem, hiába beszé-lek, nincs más ha-tása, csak izgai-mad nő: holnap át-menni.

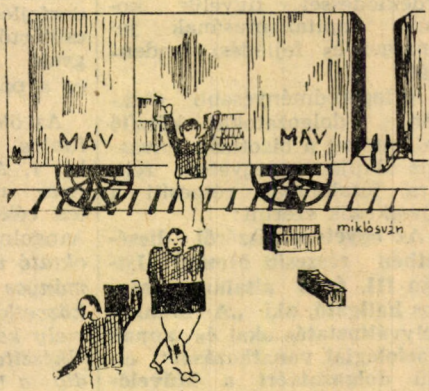
— kékesi —

KÖLCSÖN KENYÉR

— Mit csinálsz te szerencsétlen?
— Kirúgtak hukk... és én visz... sza... rúg-tam!

Egyetemi politechnika

Sajtóhiba gyöngyszemek

A szállítások egyenletessé-gét nálunk elsősorban a me-zőgazdasági termelés idényszerűsége okozza. (Népgazdasági tervezés 263. oldal.)

A táplálkozás színvonalán leginkább az élettanilag indokolt és a tényleges tápanya-fogyasztás viszonyát értjük. (Népgazdasági tervezés 211. oldal.)

Jóformán teljes egészében eltűntek a városi kizsákmányolók, és a bérből, fizetésből állók majdnem teljes egészében az állami, illetve szövet-kezeti szektorból kapják jövedelmüket. (Kereskedelmi ismeretek, 43. oldal.)

Eddigi eredményünk: a számegegyes pontjai és a va-

lós számok között kölcsönös és egyértelmű megfelelkezés van. (Matematika I. 102. oldal.)

Lenin: „A kapitalizmus fejlődése Olaszországban” című munkájában megállapította... (Agrárgazdaságtan, 172. oldal.)

...a velük együtt működő egyéni gazdák területe együttesen kb. hárommillió hektárt tenne ki. (Szoc. pol. gazd. I. füzet, 163. old.)

Nem kizsákmányoló jellegű, hanem a szegényparasztnak az egység, az összefogás kedvéért. (Szoc. pol. gazd. I. füzet, 157. oldal.)

„Hányszor történik, hogy egy Földesúr csak azért veszen a szomszéd Helységben egy fél telket vagy egy öt-venedrésnyi Cúriát, hogy szá-mos marhaseregével legel-hesse a mezőt.” (Gazdaságtör-ténet II/1. rész, 54. oldal.)

Ennek feltétele, hogy a ter-vező munkát viszonylag kis létszámú, de nagy feszültségű szakemberekből álló apparátus végezze. (Népgazdasági terve-zés, 67. oldal.)

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaság-tudományi Egyetem lapja
Cím: IX. Dimitrov tér 8.
Telefon: 186-850/138 m.
Szerkesztő: Bögre Katalin
Kiadja: Hirlapkiadó Vállalat
Készíti a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként

Előre a száz százaléknak!

Először teljesen kiszolgáltak min-ket. Igaz, ez hosz-szabb tette az ebédidőt, de volt egy édes Csipke-rózsikánk, aki mindezt kárpó-tolt minket (reá a negyedévesek még emlékeznek). Igaz, akkor még a men-za olyan volt, mint egy kazamata, ho-mályos és titokza-tos, de Rózsika fényt és derűt hoz-zott, amikor ha-talmas tálcájával megjelent és vice-lődvé kiosztotta a mindennapit. Az-tán mindennek vége lett. Átalaki-tották menzákat, beköltözött a neon és a pompa, s elment tőlünk az örökké mosolygó Rózsika. Jött az „automatizálás” ön-kiszolgálás formá-jában. Már nem kényelmes ülő helyzetben vártuk az ételt, hanem arcunk verítékét hullatva sorba áll-

tunk érte és ma-gunk vittük asz-talunkhoz, mű-anyagtálcán, szo-katlan formájú műanyagedény-ben. Ez volt az első művelet, amit el kellett saj-títanunk, miáltal aka-ratunkon kívül pincértanulók let-tünk.

Később azonban, hogy a fejlődéssel lépést tartunk az egyszerű egyete-mistának egyre több műveletet kellett elsajátíta-nia, ezzel is bő-vítve és tökéletesít-ve az önkiszolgálás fogalmát. Megta-nultunk poharat mosni és vizet hordani, ami a menza számára jelentős munka-erőmegtakarítás, nekünk kezűgyes-ségi gyakorlat és önképzőkö-r maj-dani háztartásunk vezetéséhez.

A fejlődés kö-vetkező stádiumá-ban észrevettük,

hogy a késeket szá-munkra eddig ismeretlen anyag támadta meg, a kanalakon és a villákon sokszor ételmaradék ta-nyázott. Az élet rákényszerített bennünket, hogy varázsigék és munkadalok mor-molása közben szakszerűen eltá-volítsuk a kozmi-kus eredetű anya-gokat. A kitartó gyakorlás eredmé-nyeként néhányan megszerezték a „szakma ifjú mes-tere” címet, leg-újabbban pedig az ISZM vállalko-sokét szándékozzuk bővíteni törött műanyag tálcák ki-javításával.

Én például so-se hittem volna, hogy az önkiszolgálás olyan mély berkeibe is eljutok, mint az almamosás és fétregtelenítés. Sőt arra is rájöttem, hogy az ön-kiszolgálás tökéle-

tesítése és az okta-tási reform kö-zött sztochasztikus kapcsolat van: mint a politechni-kai képzés egye-temünkhöz illő formája közelebb viszi az elméletet a gyakorlathoz, a hallgatók az élet mélységeinek meg-ismeréséhez.

Végezetül pedig egy forradalmi ja-valattal álllok elő, ami azt hiszem, hogy népszerű lesz önkiszolgálás ál-tal étkező fele-barátain körében. Számításokat vé-geztem ugyanis ar-ra vonatkozóan, hogy sokkal gaz-daságosabb lenne, ha az önkiszolgálás rajongói maguk végeznék a főzés műveletét is. Eb-ben az esetben megvalósítanánk a 100 százalékos ön-kiszolgálást és a magunk főzte bi-zonyára meghozná az igazi javulást is. Gémes László

A szakmai mellett társadalmi gyakorlat is legyen a nyári munka

III. évfolyamos hallgatóinknak az üzemi gyakorlat lehetőséget ad olyan gyakorlati tapasztalatok megszerzésére, olyan adatok gyűjtésére, amelyeket jövő évi kötelező egyetemi tanulmányaik, a tudományos diákköri munka, vagy majd később a doktori értekezésük elkészítésénél hasznítani tudnak.

Ennek előfeltétele, hogy hallgatóink a rendelkezésre álló időt megfelelően kihasználják. Ez függ a vállalattól — gondoskodik-e a hallgató témájának megfelelő munka biztosításáról (de nem a hiányzó könyvelő helyettesítéséről) — de függ a hallgatótól is. Az üzemi gyakorlat nem üdülés, szervesen kapcsolódik az egyetemi munkához, annak folytatása. Tan-székeink minden segítségét biztosítanak hallgatóinknak, ezen túlmenően a vállalatok-nál kinevezett instruktor fog-lalkozik szakmai munkájuk irányításával. Hallgatóink le-gyenek igényesek munkájuk-uk szemben, ne történjen meg olyan eset, mint például a ta-valyi üzemi gyakorlatok alatt, amikor a hajózás gazdaság-ságának vizsgálatával foglalkozó hallgató félnapokig „számolták az átmenő hajófor-galmat” a Margithidnál. Munkájukkal kapcsolatos bármilyen kérdéssel forduljanak bi-zalommal a vállalat vezetői-hez, vagy egyetemünk üzemi gyakorlattal foglalkozó szak-tanszékeinek oktatóihoz.

Az egyetemi KISZ-bizottság kéri a III. évfolyamos hallgatóinkat, hogy az üzemen-ben töltött öt hét alatt kapcsolód-janak be a vállalati KISZ-munkába, segítsék a vezetősé-gek munkáját, ismerkedjenek meg az üzemi fiatalok problé-máival. Segítsék az ifjúság a szocializmusért mozgalom vál-lalásainak teljesítését, vállal-ják elméleti-ideológiai elő-adások, szemináriumok meg-tartását. Tevékenyen vegyenek részt a KISZ-szervezet politikai, kulturális rendezvényein, használják ki az előnyös spor-tolási lehetőségeket.

A KISZ-bizottság felvette a kapcsolatot a vállalati KISZ-

Az egyetemi KISZ végrehajtó bizottság

Röviden

a Főiskolai Bajnokságról

Az 1962. évi „Egyetemi és Főiskolai Bajnokságra” egye-temünk sportklubjának vezetője női röplabda, 11 fős kosárlabda, labdarúgócsapa-tokat és 5 asztaliteniszcsapat-ot vezetett. A csapatok közül dön-tőbe került a női kosárlabda és a fős röplabda. Férfi kosárlabdacsapatunk bár az elő-döntőben vereséget szenvedett az OSC NB. I-es csapatától a 7. helyezésével a pontbajnok-ságban 10 pontot szerzett.

A döntőbe került női kosárlabdacsapatunk — amelynek edzője Szunyogh László — 4 helyen végzett a TF, a BEAC és a MAFC csapata mögött.

A férfi röplabdacsapatunk a selejtezők során jó formát mutatott, kiemelkedő teljesítmé-nye volt az elődöntőben a Miskolc csapatának legyőzése. A csapat a döntő mérkőzések so-rán 3:1, 3:0, 2:3 eredménnyel országos bajnok lett. A csapat edzője Kiss Lajos, aki másod-ik éve hozzáértéssel és jó pedagógiai érzéssel irányítja a csapat munkáját. A csapat tagjai: Hargitai Sándor, Ba-jusz Balázs, Baranyai Mihály, Cséka Károly, Jäger Lajos, Kiss Ferenc, Harcsa Tamas, Weitz Tamás, Borda József, Bognár István, Ezer Mihály, Juhász József.

Teljesítményük és sportsze-rű, jegyzetelték magatartásuk dicséretet érdemel.

Molnár Sándor
tanszékvezető